

Пропозиції та рекомендації надсилати на електронну адресу: cathedrahdadm@gmail.com

**МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА СТРАТЕГІЧНИХ КОМУНІКАЦІЙ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ ДИЗАЙНУ І МИСТЕЦТВ**

**ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА
СТАНКОВИЙ ЖИВОПИС**

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ	перший(бакалаврський)
ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ	В Культура, мистецтво та гуманітарні науки
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ	В4 Образотворче мистецтво та реставрація
СПЕЦІАЛІЗАЦІЯ	В4.01 Візуальні мистецтва

**ЗАТВЕРДЖЕНО
ВЧЕНОЮ РАДОЮ ХДАДМ**
Протокол № _202_ р.

Голова вченої ради
Ректор _____ Олександр СОБОЛЄВ
(підпис)

Освітня програма вводиться
в дію з 1 вересня 202__р.
Наказ №__ від _202_ р.

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ
освітньо-професійна програма
Станковий живопис

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ	перший(бакалаврський)
ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ	В Культура, мистецтво та гуманітарні науки
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ	В4 Образотворче мистецтво та реставрація
СПЕЦІАЛІЗАЦІЯ	В4.01 Візуальні мистецтва

СХВАЛЕНО:

Методична рада ХДАДМ
Протокол № _
від «_» червня 202_ р.

ПОГОДЖЕНО:

Голова Методичної ради
Перший проректор з НПР
_____Марина ТОКАР

РЕКОМЕНДОВАНО:

Вченою радою факультету
Образотворче мистецтво
Протокол №
від _____ 202_ р.
Голова ВР факультету ОМ
_____ Ольга ІВАЩЕНКО
(підпис) (ПІБ)

ПЕРЕДМОВА

Освітньо-професійна програма Станковий живопис першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю В4 Образотворче мистецтво та реставрація, галузь знань В Культура, мистецтво та гуманітарні науки розроблена на підставі Стандарту вищої освіти України першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, галузі знань 02 Культура і мистецтво, спеціальності 023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація, затвердженому Наказом Міністерства освіти і науки України від 24.05.2019 р. № 725 та внесеними змінами згідно Наказу Міністерства освіти і науки України від 13.06.2024 р., №842 «Про внесення змін до деяких стандартів вищої освіти».

Розроблено робочою групою у складі:

Голова проєктної групи,
гарант освітньої програми, кандидатка
мистецтвознавства, доцентка

кафедри живопису

Людмила ГОРБАТЕНКО

Члени проєктної групи:

Професор кафедри живопису, голова ХНСХУ

Віктор КОВТУН

старша викладачка кафедри живопису

Каріна ВОЛОШКО

старший викладач кафедри живопису

Сергій КОВАЛЕНКО

старший викладач кафедри живопису

Олег СТАНИЧНОВ

Рецензії-відгуки зовнішніх стейкхолдерів:

1. Олексій РОГОТЧЕНКО – доктор мистецтвознавства, професор, заслужений діяч мистецтв України, заступник завідувача відділом теорії та історії культури інституту проблем сучасного мистецтва НАМУ
2. Остап КОВАЛЬЧУК – кандидат мистецтвознавства, доцент, заслужений діяч мистецтв України, декан факультету образотворчого мистецтва і дизайну Київського столичного університету ім. Бориса Грінченка
3. Ігор ВОЛОЩУК – заслужений діяч мистецтв України, заступник голови НСХУ, директор дирекції виставок НСХУ
4. Марина ФІЛАТОВА – мистецтвознавець, членкиня Харківської організації Національної спілки художників України, зав. відділу зарубіжного мистецтва Харківського художнього музею
5. В'ячеслав ЛЕЩЕНКО – заслужений діяч мистецтв України, заступник голови Харківської організації Національної спілки художників України
6. Дмитро КУРСІН – заслужений художник України, директор підприємства «З управління майном» ХОНСХУ.

Дана освітня програма не може бути повністю чи частково відтворена, тиражована та розповсюджена без дозволу Вченої ради Харківської державної академії дизайну і мистецтв.

ЗМІСТ

1.Профіль освітньої програми Станковий живопис зі спеціальності В4 Образотворче мистецтво та реставрація	4
2. Перелік компонент освітньо-професійної програми та їх логічна послідовність	10
3. Структурно-логічна схема ОП	12
4. Форма атестації здобувачів вищої освіти.....	13
5. Вимоги до явності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти	13
6. Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми	15
7. Матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПРН) відповідними компонентами освітньої програми	16

**1.Профіль освітньої програми Станковий живопис зі спеціальності В4
Образотворче мистецтво та реставрація**

1 – Загальна інформація	
Повна назва вищого навчального закладу та структурного підрозділу	Харківська державна академія дизайну і мистецтв, Факультет образотворче мистецтво Кафедра живопису
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	СВО Бакалавр /Бакалавр образотворчого мистецтва, декоративного мистецтва, реставрації
Офіційна назва освітньої програми	Станковий живопис
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом бакалавра, одиничний, 240 кредитів ЄКТС, термін навчання 3 роки 10 місяців
Наявність акредитації	Акредитаційна комісія України Дата видачі сертифіката про акредитацію освітньої програми 29.04.2021 №1398 Строк дії сертифіката про акредитацію освітньої програми 01.07.2026
Кваліфікація в дипломі	Бакалавр образотворчого мистецтва, декоративного мистецтва, реставрації
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом бакалавра, одиничний, 240 кредитів ЄКТС, термін навчання 3 роки 10 місяців
Цикл/рівень	НРК України - 6 рівень, FQ-EHEA - перший цикл, EQF - LLL - 6 рівень
Передумови	Повна загальна середня освіта
Мова(и) викладання	Українська.
Термін дії освітньої програми	01.07.2026 р.
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	http://www.ksada.org
2 – Мета освітньої програми	
Підготовка висококваліфікованих фахівців, здатних розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні завдання у галузі образотворчого мистецтва, зокрема, станкового живопису, шляхом розвитку базових та інноваційних навичок, що передбачає застосування певних теорій, положень і методів мистецької діяльності.	
3 - Характеристика освітньої програми	
Предметна область	Галузь знань – 02 Культура і мистецтво, спеціальність – 023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація. Освітня програма містить програмні компетентності, що визначають специфіку підготовки бакалаврів та програмні результати навчання, які відображають, що саме студент повинен знати, розуміти та бути здатним виконувати після успішного завершення освітньої програми. Теоретичний зміст предметної галузі: поняття, концепції, принципи та їх використання для

	забезпечення якості створення мистецьких об'єктів станкового живопису та розширення візуально-інформаційного простору, зокрема, сюжетно-тематичної та портретно-жанрової картини. Методи, методики, технології: порівняльно-історичний, семіотичний, формальний аналіз, інноваційні методики створення мистецьких об'єктів. Інструменти та обладнання пов'язані з процесом створення творів мистецтва різних видів та жанрів, інформаційними та комунікаційними технологіями.
Орієнтація освітньої програми	Освітньо-професійна
Основний фокус освітньої програми та спеціалізації	Спеціальна освіта в галузі образотворчого мистецтва, декоративного мистецтва. реставрації (засвоєння теоретичних та практичних навичок у мистецькій сфері станкового живопису). Ключові слова: образотворче мистецтво, станковий живопис.
Особливості програми	Програма забезпечує підготовку бакалаврів у навчально-творчих майстернях сюжетно-тематичної картини та портретно-жанрової картини, тісній співпраці з художніми музеями регіону, Національною спілкою художників України.
4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Випускник освітньої програми Станковий живопис може займати первинні посади згідно з Національним класифікатором України «Класифікатор професій» ДК 003:2010: 2452.2 Художник 3471 Художник-виконавець 3340 Викладач початкових спеціалізованих мистецьких навчальних закладів Випускники можуть працювати на посадах: навчальний майстер навчальної лабораторії вищого навчального закладу художньої освіти
Подальше навчання	Можливість продовження навчання за програмами другого рівня вищої освіти (НРК України - 7 рівень, FQ-EHEA - перший цикл, EQF - LLL - 7рівень
5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Студентоцентроване навчання: комплексне поєднання лекційних та практичних занять; самонавчання (самостійна робота); авторські методики викладачів кафедр (навчально-творчі майстерні).
Оцінювання	Екзамени, екзаменаційні перегляди, заліки, модульний контроль. Оцінювання навчальних здобутків здобувачів освіти

	здійснюється за 100-бальною шкалою ЄКТС (А; В; С; D; E; FX) і 4-бальною національною шкалою: «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»; для недиференційованих заліків – за вербальною шкалою: «зараховано», «не зараховано».
6 – Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність (ІК)	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у галузі образотворчого мистецтва, що передбачає застосування певних положень і методів та характеризується певною невизначеністю умов.
Загальні компетентності (ЗК)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Здатність реалізовувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. 2. Здатність зберігати і примножувати культурно-мистецькі, екологічні, моральні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. 3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. 4. Здатність спілкуватися іноземною мовою. 5. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. 6. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. 7. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій. 8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. 9. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). 10. Навички міжособистісної взаємодії. 11. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт. 12. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності. 13. Здатність працювати в міжнародному контексті. 14. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципів неприпустимості корупції та будь-яких проявів не доброчесності.
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Здатність розуміти базові теоретичні та практичні закономірності створення цілісного продукту предметно- просторового та візуального середовища. 2. Здатність володіти основними класичними і сучасними категоріями та концепціями

	<p>мистецтвознавчої науки.</p> <p>3. Здатність формулювати цілі особистісного і професійного розвитку та умови їх досягнення, враховуючи тенденції розвитку галузі професійної діяльності, етапів професійного зростання та індивідуально-особистісних особливостей.</p> <p>4. Здатність оволодівати різними техніками та технологіями роботи у відповідних матеріалах за спеціалізаціями.</p> <p>5. Здатність генерувати авторські інноваційні пошуки в практику сучасного мистецтва.</p> <p>6. Здатність інтерпретувати смисли та засоби їх втілення у мистецькому творі.</p> <p>7. Здатність адаптувати творчу (індивідуальну та колективну) діяльність до вимог і умов споживача.</p> <p>8. Здатність проводити аналіз та систематизацію зібраної інформації, діагностику стану збереженості матеріально- предметної структури твору мистецтва.</p> <p>9. Здатність використовувати професійні знання у практичній та мистецтвознавчій діяльності.</p> <p>10. Здатність усвідомлювати важливість виконання своєї частини роботи в команді; визначати пріоритети професійної діяльності.</p> <p>11. Здатність проводити сучасне мистецтвознавче дослідження з використанням інформаційно-комунікаційних технологій.</p> <p>12. Здатність презентувати художні твори та мистецтвознавчі дослідження у вітчизняному та міжнародному контекстах.</p> <p>13. Здатність викладати фахові дисципліни у дитячих спеціалізованих художніх та мистецьких закладах освіти.</p>
7 – Програмні результати навчання	
	<p>1. Застосовувати комплексний художній підхід для створення цілісного образу.</p> <p>2. Виявляти сучасні знання і розуміння предметної галузі та сфери професійної діяльності, застосовувати набуті знання у практичних ситуаціях.</p> <p>3. Формувати різні типи документів професійного спрямування згідно з вимогами культури усного і писемного мовлення.</p> <p>4. Орієнтуватися в розмаїтті сучасних програмних та апаратних засобів, використовувати знання і навички роботи з фаховим комп'ютерним забезпеченням (за спеціалізаціями).</p> <p>5. Аналізувати та обробляти інформацію з різних джерел.</p> <p>6. Застосовувати знання з композиції, розробляти формальні площинні, об'ємні та просторові композиційні рішення і виконувати їх у відповідних техніках та матеріалах.</p> <p>7. Відображати морфологічні, стильові та кольоро-фактурні властивості об'єктів образотворчого, декоративного мистецтва та використовувати існуючі методики реставрації творів мистецтва в практичній діяльності за фахом.</p> <p>8. Аналізувати, стилізувати, інтерпретувати та трансформувати об'єкти (як джерела творчого натхнення) для розроблення композиційних рішень; аналізувати принципи морфології об'єктів живої природи, культурно-мистецької спадщини і застосовувати</p>

- результати аналізу при формуванні концепції твору та побудові художнього образу.
9. Застосовувати знання з історії мистецтв у професійній діяльності, впроваджувати український та зарубіжний мистецький досвід.
 10. Володіти основами наукового дослідження (робота з бібліографією, реферування, рецензування, приладові та мікрохімічні дослідження).
 11. Визначати мету, завдання та етапи мистецької, реставраційної та дослідницької діяльності, сприяти оптимальним соціально-психологічним умовам для якісного виконання роботи.
 12. Враховувати психологічні особливості у процесі навчання, спілкування та професійної діяльності.
 13. Застосовувати сучасне програмне забезпечення у професійній діяльності (за спеціалізаціями).
 14. Тракувати формотворчі засоби образотворчого мистецтва, декоративного мистецтва, реставрації як відображення історичних, соціокультурних, економічних і технологічних етапів розвитку суспільства, комплексно визначати їхню функціональну та естетичну специфіку у комунікативному просторі.
 15. Володіти фаховою термінологією, теорією і методикою образотворчого мистецтва, декоративного мистецтва, реставрації мистецьких творів.
 16. Розуміти вагому роль українських етномистецьких традицій у стильових рішеннях творів образотворчого, декоративного та сучасного візуального мистецтва.
 17. Популяризувати надбання національної та всесвітньої культурної спадщини, а також сприяти проявам патріотизму, національного самоусвідомлення та етнокультурної самоідентифікації.
 18. Формувати екологічну свідомість і культуру особистості, застосовувати екологічні принципи в житті та професійній діяльності.

8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми

Кадрове забезпечення	Специфічна особливість кадрового забезпечення освітньої програми це висока фахова майстерність науковців, професорів та доцентів, і художників – членів Національної спілки художників України, народних художників та заслужених діячів мистецтва, які поєднують педагогічну роботу з активною мистецькою та виставковою діяльністю. Можлива участь закордонних фахівців (лекції, майстер-класи). Допоміжний персонал (навчальні майстри навчальних лабораторій) забезпечує умови проведення практичних занять студентів.
Матеріально-технічне забезпечення	Лекційні аудиторії, аудиторії для практичних занять з дисциплін: рисунок, академічний живопис та кольорознавство зі світловим обладнанням, мольбертами.
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	Офіційний веб-сайт Харківської державної академії дизайну і мистецтв https://ksada.org/ містить інформацію про освітні програми, наукову діяльність, структурні підрозділи, факультети і кафедри, правила прийому, контакти. Програма забезпечена друкованими ресурсами бібліотеки, доступом до світових та вітчизняних електронних джерел https://www.new.ksada.org/biblioteka/ . На веб-

	<p>сайті для зареєстрованих користувачів надається доступ до електронних навчально-методичних матеріалів кафедр Академії, викладачам та здобувачам також надається можливість користуватися сервісами «Розклад занять» і «Графік навчального процесу». На факультеті образотворчого мистецтва діє офіційний канал деканату, який надає здобувачам низку сервісів для отримання інформації стосовно навчального процесу. Кафедри у повному обсязі забезпечують навчально-методичними матеріалами освітній процес за ОП, постійно оновлюють навчальні плани, силабуси й робочі програми навчальних дисциплін, навчальні посібники, методичні рекомендації, конспекти лекцій, наочні посібники для самостійної роботи здобувачів.</p> <p>Інформаційне та наочне забезпечення навчального процесу винятковими виданнями.</p>
9 – Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	<p>Національна кредитна мобільність здійснюється на основі укладених угод про академічну мобільність з мистецькими навчальними закладами України: Національна академія мистецтв та архітектури, Львівська національна академія мистецтв. Кредити, отримані в інших академіях України, зараховуються відповідно до довідки про академічну мобільність.</p>
Міжнародна кредитна мобільність	<p>Академія усіляко сприяє міжнародній академічній мобільності студентів, аспірантів і професорсько-викладацького складу на підставі двосторонніх договорів з іноземними навчальними закладами й «Положення про порядок реалізації права студентів Харківської державної академії дизайну і мистецтв на академічну мобільність». Індивідуальна академічна мобільність можлива шляхом участі у програмах проекту «Еразмус +». Партнерами Академії є понад 11 університетів Литви, Польщі, Чехії, Словаччини, Латвії, Естонії, Фінляндії, з якими укладені угоди про міжнародну академічну мобільність за програмою «Еразмус+»</p> <p>https://www.new.ksada.org/mizhнародna-diyalnist/ .</p> <p>ЗВО-партнери за програмою «ЕРАЗМУС+»:</p> <p>Академія образотворчого мистецтва у Варшаві (Польща) Академія мистецтв у Щеціні (Польща) Академія образотворчого мистецтва у Гданську (Польща) Академія мистецтв ім. Владислава Стшешінського в Лодзі (Польща) Академія образотворчого мистецтва імені Яна Матейка у Кракові (Польща) Університет імені Яна Кохановського в Кельце (Польща) Вільнюська Академія мистецтв (Литва) Академія мистецтв і</p>

	дизайну в Братиславі (Словаччина) Естонська Академія мистецтв у Таллінні (Естонія) Університет прикладних мистецтв, Савонія (Фінляндія) Університет Томааша Бата у Зліні (Чехія).
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Навчання іноземних здобувачів вищої освіти можливе на підставі партнерських угод про співробітництво та за умови володіння іноземними здобувачами українською мовою

2. Перелік компонент освітньо-професійної програми та їх логічна послідовність

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумк. контролю
1	2	3	4
Обов'язкові компоненти ОП			
ОК 1	Історія зарубіжного мистецтва	5	іспит
ОК 2	Історія української культури та мистецтва	5	іспит
ОК 3	Філософія	3	іспит
ОК 4	Безпека життєдіяльності, основи екології та охорони праці	3	іспит
ОК 5	Сучасні мистецькі практики в культурно-історичному контексті	3	іспит
ОК 6	Українська мова (за професійним спрямуванням)	3	іспит
ОК 7	Історія та наукові дослідження станкового живопису	3	залік
ОК 8	Правознавство	3	залік
ОК 9	Іноземна мова	7	залік
ОК 10	Основи національного спротиву	5	диф.залік
ОК 11	Рисунок	44	екз.перегляд
ОК 12	Академічний живопис	51	екз.перегляд
ОК 13	Загальний курс композиції	13	екз.перегляд
ОК 14	Кольорознавство	6	екз.перегляд
ОК 15	Техніка та технологія олійного живопису	3	залік
ОК 16	Комп'ютерні технології	3	залік
ОК 17	Методика викладання дисциплін образотворчого мистецтва	3	залік
ОК 18	Пластична анатомія	3	екз.перегляд
ОК 19	Навчальна практика	3	диф.залік
ОК 20	Педагогічна практика	3	диф.залік
ОК 21	Переддипломна практика	3	диф.залік
ОК 22	Кваліфікаційна робота бакалавра	5	захист
Загальний обсяг обов'язкових компонентів:		180	

Вибіркові компоненти ОП			
ВК1		3	залік
ВК2		3	залік
ВК3		3	залік
ВК4		3	залік
ВК5		3	залік
ВК6		11	екз.перегляд
ВК7		4	екз.перегляд
ВК8		22	екз.перегляд
ВК9		4	екз.перегляд
ВК10		4	екз.перегляд
Загальний обсяг вибірових компонентів:		60	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ		240	

*Каталог вибірових компонентів та анотації до них представлено на сторінці кафедри живопису

4. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Форми атестації здобувачів вищої освіти	Атестація здобувачів ступеня вищої освіти «Бакалавр» здійснюється у формі публічного захисту (демонстрації) кваліфікаційної роботи.
Вимоги до кваліфікаційної роботи	Кваліфікаційна робота має передбачати розв'язання складної спеціалізованої задачі або практичної та/або наукової проблеми відповідного рівня в сфері образотворчого мистецтва, декоративного мистецтва, реставрації що характеризується комплексністю і невизначеністю умов, із застосуванням теорії та методики предметної галузі та сфери професійної діяльності. Кваліфікаційна робота не повинна містити академічного плагіату, списування та фальсифікації. Кваліфікаційна робота має бути розміщена на сайті закладу вищої освіти або його структурного підрозділу, або у репозитарії закладу вищої освіти.

5. Вимоги до явності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти

У Харківській державній академії дизайну і мистецтв здійснюються практичні заходи щодо функціонування системи забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості), яка передбачає здійснення таких процедур:

1. Визначення принципів та процедур забезпечення якості вищої освіти;
2. Здійснення моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм;
3. Щорічне оцінювання здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних і педагогічних працівників закладу вищої освіти та регулярне оприлюднення результатів таких оцінювань на офіційному сайті закладу вищої освіти, на інформаційних стендах та в будь-який інший спосіб;
4. Забезпечення підвищення кваліфікації педагогічних, наукових і науково-педагогічних працівників;
5. Забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, у тому числі самостійної роботи студентів, за кожною освітньою програмою;
6. Забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом;
7. Забезпечення публічності інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації;
8. Забезпечення ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату у наукових працях працівників закладів вищої освіти і здобувачів вищої освіти.

Система забезпечення закладом вищої освіти якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості) за поданням закладу вищої освіти оцінюється Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти або акредитованими ним незалежними установами оцінювання та забезпечення якості вищої освіти на предмет її відповідності вимогам до системи забезпечення якості вищої освіти, що затверджуються Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти, та міжнародним стандартам і рекомендаціям щодо забезпечення якості вищої освіти.

